

هفتمین کنفرانس آموزش شیمی ایران

۲۲ تا ۲۴ شهریور ۱۳۹۰ - زنجان

بررسی شایستگی‌های حرفه‌ای دبیران شیمی در وضعیت مطلوب

شریف کامیابی^۱، عابد بدریان^۲

^۱ مدرس مرکز تربیت معلم عترة واوان، تهران

E-mail : shkamyabi20@gmail.com

^۲ عضو هیئت علمی پژوهشکده برنامه‌ریزی درسی و نوآوریهای آموزشی، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، تهران

E-mail : ab.badrian@gmail.com

چکیده

آموزش مبنای توسعه است و سرمایه‌های انسانی^۱ در دنیای امروز ارزشی گرانبها تر از ثروت‌های طبیعی و زیر زمینی پیدا کرده اند، این از آن روست که انسانهای دانا و توانا سرمایه‌های حقیقی و واقعی هر کشور را تشکیل می دهند، چرا که منبع پایدار هر جامعه، نیروی انسانی آن است که از لحاظ فکری، عاطفی و اجتماعی تربیت شده باشد. از سوی دیگر بهبود کیفیت آموزش و پرورش در گرو تهیه و تدوین برنامه‌های مناسب تحصیلی و آموزشی به منظور پاسخگویی به نیازهای دانش آموزان و بهبود کیفیت آموزشی معلمان است و همه این موارد به مدرسه برمی گردد. در میان ارکان مدرسه، نقش معلم (عامل نیروی انسانی) و شایستگی‌های حرفه‌ای وی از همه مهمتر و چشم گیر تر است. در این مقاله شایستگی‌های حرفه‌ای یک معلم شیمی در وضعیت مطلوب مورد بررسی قرار گرفته است و عوامل موثر بر عملکرد حرفه‌ای وی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

کلید واژگان: شایستگی‌های حرفه‌ای، دبیران شیمی

مقدمه

هر نظام آموزشی زیر ساخت‌های اساسی دارد، که ارکان نظام را تشکیل می دهند، یکی از ارکان ومولفه‌های اساسی آن معلمان هستند که وظیفه انتقال دانش، ایجاد بینش وافزایش مهارت دانش آموزان را در چارچوب نظام آموزشی به عهده دارند، اما یک معلم خوب چه ویژگی‌های دارد و چه مهارت‌هایی را باید برای انجام صحیح وظایف داشته باشد؟ همچنین مدیران و برنامه‌ریزان برای به روزسازی دانش و مهارت معلمان چه برنامه‌هایی دارند و براساس چه الگویی در جهت توسعه مهارت‌هایی آن‌ها گام بر می‌دارند. یک معلم طی چه فرایندی تربیت و براساس چه شاخص‌هایی انتخاب می‌شود؟ چه تفاوتی میان کارشناس تخصصی موضوعی و معلم وجود دارد؟ پاسخ تمامی این پرسش‌ها را می‌توان در مفهوم توسعه حرفه‌ای جست وجو و پیدا کرد. توسعه حرفه‌ای فرایندی مداوم است که به معلمان کمک می‌کند تا دانش و مهارت‌های لازم برای شروع کار معلمی را کسب کنند واین مهارت‌ها را در حین کار افزایش دهند. از میان انبوه شرایط لازم برای موفقیت آموزشی، می‌توان به پویایی مدارس و نیز آمادگی معلمان برای شکستن قالب‌های کلیشه‌ای و بهره‌گیری از منابع مختلف یادگیری اشاره کرد. امروزه متخصصان توسعه شناسی بر فاکتور نیروی انسانی کارآمد و دارای سطح بالای سواد علمی به عنوان مهمترین عامل توسعه و پیش شرط تحقق آن تاکید دارند. بدون تردید هیچ فرد دیگری جز معلم نمی‌تواند تاثیر بیشتری بر آنچه در مدارس می‌گذرد، داشته باشد. معلم می‌تواند تعلیم و تربیت را فرایندی توأم با لذت و کامیابی، یا فرایندی بی‌ثمر کند. معلم مهمترین عنصر نظام آموزشی در فرایند یاددهی- یادگیری و معمار اصلی نظام آموزشی است. جهان به سرعت دگرگون می‌شود و معلمان نیز مانند دیگر گروه‌های حرفه‌ای، با این واقعیت روبه رو می‌شوند که آموزش‌های آنان در جهان امروز، چندان مفید نخواهد بود. آنان باید همواره دانش خود را روزآمد کنند.

برای تربیت معلمان کارآمد و متخصص که بتوانند پاسخگوی مقتضیات و الزامات در حال تغییر و متحول آینده باشند، به برنامه‌ها و امکانات خاصی نیاز است. انتظار جامعه از معلمان فردا بسیار بالا و گوناگون است. آنها باید دانش و توانایی‌های تخصصی و حرفه‌ای خود را

¹ Human Capital.